

Įžanga

Birželio naujienlaiškyje kviečiame susipažinti su Europos Sąjungos (ES) struktūrine parama Lietuvos švietimui ir mokslui. Pristatome „Programą 2015“, skirtą informuoti apie 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos ir valstybės lėšomis vykdomus švietimo bei mokslo sistemos pokyčius ir naudą, interneto vartus ir virtualių strateginį žaidimą „Žinių slėnis“. Supažindiname su ES lėšomis remiamomis programomis mokykloms, siekiančioms mokseivių ugdymą papildyti kultūriniais ir psichologiniais aspektais. Su „Mokyklų tobulinimo programos plius“ projektus įgyvendinančių mokyklų vadovais kalbamės apie tai, kad darbo sąlygų gerinimas lemia ir darbo kokybę, ir geresnius ugdymo proceso rezultatus. Informuojame, kaip vyksta ikimokyklinių ugdymo įstaigų atnaujinimo darbai, kuo džiaugiasi darželių vadovai, tėvai ir vaikai. Suteikiame žinių, kaip ES struktūrinių fondų parama bus panaudota kuriant naujas darbo vietas mokslininkams, kokių galimybių ir kokį potencialą turi penki Lietuvoje kuriami mokslo slėniai. Atskleidžiame, kada žadama pradėti nacionalinės atviros prieligos Mokslinės komunikacijos ir informacijos centro (MKIC) statybos darbus ir koks ateities biblioteka vadina mas pastatas iškilis sostinės „Saulėtekio“ technologijų slėnyje.

[domaus skaitymo]

TURINYS

[Europos Sąjungos lėšos jauksniems darbiams](#)

[Slėnių kūrimas įgauna naują pagreitį](#)

[Skuinamas mokslininkų įdarbinimas įmonėse](#)

[Suprasti mokslo ir studijų reformą padės ir žaidimas](#)

[Lietuvos mokyklos diegs pažangius švietimo metodus](#)

[Pasikūstusiose mokyklose aukštesnė švietimo ir mokslo paslaugų kokybė](#)

[V. oderniausia biblioteka Lietuvoje – visą parą](#)

[Kryžiažodis](#)

www.esparama.lt

Europos socialinis fondas
Europos regioninės plėtros fondas
Sanglaudos fondas

13 pirmų lūpų

Europos Sąjungos lėšos jaukesniems darželiams

Didžiausia investicija į ikimokyklinio ugdymo įstaigas nuo pat nepriklausomybės atkūrimo – beveik 100 mln. litų darželių remonto darbams iš Europos Sąjungos (ES) struktūrinių fondų.

Pagal 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos priemonę „Investicijos į ikimokyklinio ugdymo įstaigas“ planuojama per ateinančius kelerius metus atnaujinti kas septintą šalies ikimokyklinę įstaigą.

Šiuo metu parama dėl darželių atnaujinimo suteikta jau 37 ikimokyklinio ugdymo įstaigoms.

„Projektai buvo atrinkti regionų projektų planavimo būdu. Regiono plėtros tarybos patvirtino prioritetus, pagal kuriuos nustatyta, kokioms įstaigoms labiausiai reikia ES struktūrinių fondų investicijų, – teigė Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos Ikimokyklinio ir pradinio ugdymo skyriaus vedėja Gražina Šeibokienė. – Šiuo metu vertinama dar per 30 paraiškų. Kai kurie

vaikų darželiai remonto nematę kone tris dešimtmečius.“

ES struktūrinės paramos lėšomis šalies lopšeliai-darželiai atnaujinasi patalpas, vidaus įrangą, įrengs šiuolaikiškus metodinius kabinetus, pritaikys patalpas ir įrangą įvairių poreikių vaikams.

Pasak Rietavo lopšelio-darželio direktorės Stėfos Steponavičiūtės, jie planuoja atnaujinti virtuvės įrangą, įsigyti naujų baldų, kompiuterinės įrangos, renovuoti sanitarinius mazgus ir kt. „Įstaiga skaičiuoja jau 27 savo veiklos metus. Sanitariniai mazgai neatnaujinti nuo pat darželio-lopšelio įkūrimo. Džiaugiamės,

kad senas susidėvėjęs lovas pakeisime naujomis, patogesniomis“, – kalbėjo direktorė.

Didžiuliams pokyčiams jau ruošiasi ir Kauno lopšelis-darželis „Spindulėlis“. Pasak darželio direktoriaus pavaduotojos ugdymui Vidos Trafimovienės, permainų nekantriai laukia ir darbuotojai, ir darželinukų bei lopšelinukų tėvai. „Jų gautas lėšas planuojame iš esmės rekonstruoti keturių vaikų grupių patalpas. Nekeisime tik vamzdynų, o visa kita bus atnaujinta. Pirkime ir naujų baldų. Be to, planuojame atnaujinti ir lopšelio-darželio virtuvę. Erdvią darželio patalpą skirsime naujam metodiniam centrui. Čia taip pat bus nauji baldai, stovės kompiuteriai, rašymo lentos. Be abejo, planuojamais pokyčiais mūsų lopšelių-darželių lankančių vaikų tėvai labai džiaugiasi“, – pasakojo V. Trafimovienė.

Išspręst įsisenėjusias problemas

Anot Joniškio vaikų darželio „Vyturėlis“ direktorės Dainos Marcinkienės, įstaiga kiekvienais metais stengiasi rasti lėšų kosmetiniams patalpų remontui. Tačiau dienosiems pokyčiams lėšų buvo stokojama. „Per daug metų susidėvėjusios kriauklės, tualetai ir kita sanitarinių mazgų įranga nebeatitinka naujųjų higienos ir sanitarinių normų. Tad gautomis lėšomis pirmiausia tikimės išspręsti šią itin opią bėdą“, – pabrėžė D. Marcinkienė.

Darželiai laukia renovacijos darbų.

Iš pirmų lūpų

Taip pat ketinama įrengti modernų metodinį kabinetą su kompiuterine įranga darželio auklėtojams, įsigyti naujų baldų, atnaujinti sporto salės dangą. „Jau daugiau nei dešimt metų darželyje vaikų ugdymo procesas orientuotas į sveikatos vertybes. Turime įsirengę ir sporto salę, – tvirtino Joniškio darželio „Vyturėlis“ direktorė. – Pakeitęs šiuo metu sporto salėje esančią seną linoleumo dangą į daug kokybiškesnę ir minkštesnę, vaikams bus maloniau ir patogiau sportuoti.“

Iš viso iki projektų pabaigos 2015 m. ES struktūrinės paramos turėtų sulaukti 113 Lietuvos ikimokyklinio ugdymo įstaigų, joms iš ES struktūrinių fondų numatyta 74 mln. litų. Dar 14 mln. litų skiria miestų savivaldybės.

Kels kvalifikaciją

Anot G. Šeibokienės, iki šiol ikimokyklinio ugdymo įstaigų atnaujinimo darbai vyko savivaldybių pastangomis. Tačiau dėl skirtingo savivaldybių finansinio pajėgumo vykdyti darbai neleidė aprėpti gana didelio skaičiaus lopšelių-darželių. Todėl dalies įstaigų patalpos ir įranga neatitinka naujausių reikalavimų. „Per šį projektą tikimės modernizuoti lopšelių-darželių visose savivaldybėse ir suteikti kuo geresnes ugdymo sąlygas vaikams“, – pabrėžė Švietimo ir mokslo ministerijos ikimokyklinio ir pradinio ugdymo skyriaus vedėja.

Pasiekti teigiamų permainų šalies ikimokyklinio ugdymo įstaigų sistemoje padės ir vykdomi lopšelių-darželių vadovų, auklėtojų bei specialistų, susijusių su ugdymu ikimokyklinėse įstaigose, mokymai. Jų kvalifikacija taip pat keliama ES lėšomis pagal priemonę „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo plėtra“. Tam skirta daugiau nei 11 mln. litų. Mokymai prasidėjo jau pernai. Iš viso per trejus metus planuojama apmokyti iki 460 lopšelių-darželių vadovų, savivaldybių švietimo skyrių darbuotojų ir daugiau nei 3 tūkst. auklėtojų, arba kas ketvirtą ikimokyklinio ugdymo įstaigose dirbantį pedagogą.

Vaikų pedagogams rengiami seminarai ir mokymai, kuriamos naujos ugdymo programos ir leidžiama speciali literatūra, organizuojamos stažuotės užsienyje. Sukurta speciali interneto svetainė www.kimokyklinis.lt, skirta visiems ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdytojams. Joje pedagogai ir tėveliai gaus aktualią profesionalių parengtą informaciją apie vaiką ir vaikystę, sužinos visas ugdymo naujienas, o užsiregistravusieji portale galės dalyvauti forumuose, diskusijų grupėse, pateikti klausimus specialistams, gauti informaciją apie ikimokyklinio ugdymo įstaigas ir kt.

Daugiau informacijos apie priemonę „Investicijos į ikimokyklinio ugdymo įstaigas“ galite rasti čia.

Slėnių kūrimas įgauna naują pagreitį

Šiuo metu Lietuvoje kuriami penki integruoti mokslo, studijų ir verslo slėniai: Klaipėdos „Jūrinis“, Kauno „Santakos“ ir „Nemuno“ bei Vilniaus „Santaros“ ir „Saulėtekio“ slėniai.

Pagrindiniai slėnių iššūkiui Lietuvoje – studijų, mokslo ir verslo integracija, taip pat mokslo ir verslo bendradarbiavimo skatinimas, siekiant šalies ūkio ir ekonomikos augimo. Slėniuose siekiama sukurti šiuolaikinę infrastruktūrą mokslinių tyrimų, studijų ir technologinės plėtros reikmėms, aktyviau mokslinius rezultatus taikyti gamyboje ir versle, skatinti naujų technologinės pakraipos ir orientuotų į mokslo rezultatų taikymą

13 pirmų lūpų

Taip turėtu atrodyti studentų miestelyje iškiliantis integruoto mokslo, studijų ir verslo centras „Santaka“.

įmonių kūrimąsi. Taip pat siekiama sudaryti visas sąlygas imlaus žinioms verslo įmonėms bendradarbiauti su mokslo ir studijų institucijomis ir tyrėjų grupėmis, taip didinant Lietuvos mokslo ir technologijų konkurencingumą tarptautinėje rinkoje ir sudarant sąlygas pritraukti daugiau užsienio investicijų į Lietuvos verslą ir mokslą.

Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) veiklą apibrėžia naujasis

Mokslo ir studijų įstatymas.

Slėniai – inovacijų ir pažangos centrai

Įstatymas taip pat numato, kad slėniai turi turėti bendrą arba susijusią infrastruktūrą ir kryptingai prisidėti prie žinių visuomenės bei žinių ekonomikos kūrimo ir Lietuvos konkurencingumo stiprinimo. Slėniai turi tapti inovacijų ir pažangos centrais. Jų kūrimo ir plėtros

konceptiją bei programas tvirtina Vyriausybė, o koordinuoja Ūkio ministerija su Švietimo ir mokslo ministerija.

Tokie centrai Vakarų šalyse pradėti kurti dar XX a. 6-ajame dešimtmetyje ir greitai tapo labai populiariūs. Lietuvoje pirmuosius slėnius pradėta steigti 2002 metais.

Slėnių plėtrai skirta apie 1 mlrd. litų iš 2007–2013 m. Europos Sąjungos (ES) struktūrinės paramos. Dar 1 mlrd. litų mokslo ir verslo projektams įgyvendinti skiria Ūkio ministerija. Maždaug 40 proc. lėšų planuojama skirti infrastruktūrai atnaujinti, apie 60 proc. – šiuolaikinei mokslinei įrangai.

Svarbiausi sektoriai

Didelę dalį visiems slėniams plėtoti numatytų lėšų ketinama sutelkti keturiems sektoriams, kuriems labai reikalinga mokslo ir verslo sąveika: gamtos išteklių ir žemės ūkio, biomedicinos ir biotechnologijos, medžiagų mokslo, fizikinių ir cheminių technologijų, inžinerijos ir informacinių technologijų.

Slėnių kūrimas vykdomas dviem etapais. Pirmame etape paskelbtas slėnių vizijų kūrimo konkursas. Gautas vizijos įvertintos, pasitelkus Lietuvos ir užsienio ekspertus, ir patobulintos pagal gautas pastabas. Antrame etape slėnių inicia-

toriai turėjo parengti Slėnių plėtros programas, kurios buvo įvertintos ekspertų ir teikiamos tvirtinti Vyriausybei.

Trumpa informacija apie slėnius

„Saulėtekio“ slėnis

Kryptys: lazeriai ir šviesos technologijos; medžiagotyra ir nanotechnologijos; puslaidininkių fizika ir elektronika; civilinė inžinerija.

Iniciatoriai: Vilniaus universitetas (VU), Vilniaus Gedimino technikos universitetas (VGTU), Fizikos institutas, VU Teorinės fizikos ir astronomijos institutas, VšĮ „Saulėtekio slėnis“, VšĮ Šiaurės miestelio technologijų parkas, Lazerių ir šviesos mokslų technologijų asociacija, Lietuvos inžinerinės pramonės asociacija LINPRA, asociacija „Žinių ekonomikos forumas“, VšĮ „Intechcentras“.

Vieta – Saulėtekio universitetinis miestas Vilniuje.

Projektai: Nacionalinis fizinių ir technologijų mokslų centras, VU Lazerinių turimų centro plėtra, VGTU Civilinės inžinerijos centras, Mokslo ir technologijų parko plėtra.

Lėšų poreikis – 641,4 mln. Lt.

Tyrėjų skaičius – apie 750.

13 pirmų lūpų

Zingsniai pirmyn

„Santaros“ slėnis

Kryptys: biotechnologija; inovatyvios medicinos technologijos, molekulinė medicina ir biofarmacija; ekosistemos ir darnioji plėtra; informatika ir komunikacijų technologijos.

Initiatoriai: Vilniaus universitetas (VU), VU onkologijos institutas, Vilniaus Gedimino technikos universitetas (VGTU), Biochemijos institutas, Biotechnologijos institutas, Matematikos ir informatikos institutas, VU Ilgoninės Santariškių klinikiškos, UAB „Fermentas“, UAB „Sicor Biotech“, UAB „Teltonika“, Farmacinės pramonės įmonių asociacija.

Vieta – Vilnius, Santariškių ir Visorių teritorija.

Projektai: Jungtinis gyvybės mokslų centras, Jungtinis inovatyvios medicinos centras, Jungtinis gamtos tyrimų centras, Informacinių technologijų atviros prieigos centras, Informacijos ir komunikacijos technologijų parkas ir BIO technologijų parkas.

Lėšų poreikis – 485,46 mln. Lt.

Tyrėjų skaičius – apie 600.

„Santakos“ slėnis

Kryptys: darnioji chemija; mechatronika ir susijusios elektroninės technologijos; ateities energetika; informacinės ir telekomunikacinės

technologijos.

Initiatoriai: Kauno technologijos universitetas (KTU), Kauno medicinos universitetas (KMU), Lietuvos energetikos institutas, UAB koncernas „Achemos grupė“, AB „Kauno tiltai“, UAB „MG Baltic Investment“, UAB „Arvi ir ko“.

Vieta – Kaunas.

Projektai: Nacionalinis atviros prieigos centras, Naujausių farmacijos ir sveikatos technologijų centras, Ateities energetikos technologijų mokslo centras, Technologijų perdavimo, technologijų parko, verslo inkubatoriaus bei eksperimentinės plėtros bazė.

Lėšų poreikis – 288,45 mln. Lt.

Tyrėjų skaičius – apie 470.

„Nemuno“ slėnis

Kryptys: agrobiotechnologija, bioenergetika ir miškininkystė; maisto technologijos, sauga ir sveikatingumas.

Initiatoriai: Lietuvos žemės ūkio universitetas (LŽŪU), Lietuvos veterinarijos akademija (LVA), Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institutas, Lietuvos žemdirbystės institutas, Lietuvos miškų institutas, KTU Maisto institutas, UAB „Arvi ir ko“, UAB koncernas „Achemos grupė“, UAB

„Kauno grūdai“, UAB „Utenos mėsa“ ir kiti privatūs partneriai.

Vieta – Kaunas.

Projektai: Žemės ir miškų jungtinis tyrimų centras, LŽŪU ir LVA centrai, Komunikavimo ir technologijų perdavimo centras, Gyvūnų veislinės vertės nustatymo ir parodų aukciono centras.

Lėšų poreikis – 221,448 mln. Lt.

Tyrėjų skaičius – apie 600.

„Jūrinis“ slėnis

Kryptys: jūros aplinka; jūros technologijos.

Initiatoriai: Klaipėdos universitetas (KU), Kauno medicinos universiteto Psichofiziologijos ir reabilitacijos institutas, Vilniaus universiteto Ekologijos institutas, Botanikos institutas, Geologijos ir geografijos institutas, VšĮ Klaipėdos mokslo ir technologijų parkas, VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, verslo įmonių asociacijos, užsienio partneriai.

Vieta – Klaipėda.

Projektai: Nacionalinis jūros mokslo ir technologijų centras, jūrinių tyrimų ir aplinkos stebėjimo laivai.

Lėšų poreikis – 241,351 mln. Lt.

Tyrėjų skaičius – apie 110.

Skatinamas mokslininkų įdarbinimas įmonėse

Siekiant aktyviau pritraukti tyrėjų į aukštųjų technologijų įmones, Europos Sąjungos (ES) struktūrinių fondų parama bus panaudota kuriant naujas darbo vietas mokslininkams.

Jiems labai mažose, mažose ir vidutinėse įmonėse įdarbinti skirta daugiau kaip 60 mln. litų iš Europos socialinio fondo.

Biotechnologijų, lazerių, farmacijos, elektronikos ir kitos aukštųjų technologijų įmonės jau kviečiamos

Siekiant išnaudoti šalies mokslininkų potencialą, mažose ir vidutinėse įmonėse bus skatinamas įdarbinimas mokslininkams.

teikti paraiškas dėl naujų darbo vietų kūrimo. Iš ES struktūrinių lėšų bus finansuojama pusė pagal priemonę „Valstybės pagalba aukštos kvalifikacijos darbuotojų įdarbinimui įmonėse“ įdarbintų mokslininkų atlyginimo. Šios priemonės remiama veikia, kuriai finansuoti skelbiamas kvietimas, apima mokslininkų ir kitų tyrėjų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros techninių darbuotojų ir jiems prilyginto personalo įdarbinimą labai mažose, mažose ir vidutinėse žinioms bei mokslui imlose įmonėse.

Postūmis kurti naujas paslaugas ir produktus

„Glaudus mokslo ir verslo bendradarbiavimas – tai pagrindas, ant kurio plėtojamos aukštosios technologijos, stiprėja valstybės ekonomika. Kol kas verslas neišnaudoja šalies mokslininkų potencialo, todėl šio projekto tikslas – padėti jų sąveikai, sudaryti palankias sąlygas bendrai veiklai, – sako Švietimo ir mokslo ministerijos ES paramos valdymo skyriaus vyriausioji specialistė Vilma Popovienė. – Moksliniai tyrimai lemia aukštųjų technologijų komercinę vertę, todėl tikimasi, kad naujos pajėgos šiam verslui suteiks postūmį kurti naujas paslaugas ir produktus, konkuruoti tarptautinėse rinkose.“

Pasak ministerijos atstovės, dalyvauti projekte galima itin palankiomis sąlygomis. Jeigu mokslo centre ar didelėje įmonėje dirbantis specialistas nenori prarasti darbo vietos, jam naujoje darbuvietaje sudaromos sąlygos dirbti ne visą darbo

dieną. Baigus projektą, jis galės pasirinkti, kurioje darbo vietoje pasilikti.

Projekte numatytos ir kitos paskatos, pavyzdžiui, aukštųjų technologijų įmonėms, norintioms pasilikvisti mokslininką, netaikomi jokie projekto finansavimo sumos apribojimai, paraiškas gali teikti ne tik privatus juridiniai asmenys, bet ir viešosios įstaigos.

Lietuvos mokslų akademijos prezidento akademiko Valdemaro Razumo nuomone, mokslininkų įsiliejimas į aukštųjų technologijų verslą sukuria sąlygas ekonomikos pagyvėjimui. „Valstybės iniciatyva finansškai prisidedi prie šio proceso – sveikintinas reiškinys, – sako akademikas V. Razumas. – Lietuvos biudžeto indėlis į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą panašus į kitų ES šalių, tačiau verslas į šią sritį investuoja penkis kartus mažiau nei ES vidurkis. Galimybės pasinaudoti parama dabar išties geros. Svarbu, kad verslininkai suvoktų mokslinio potencialo svarbą ir vertę.“

Mokslininkų įdarbinimo finansavimą įmonės gali gauti pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos priemonę „Valstybės pagalba aukštos kvalifikacijos darbuotojų įdarbinimui įmonėse“. Paraiškų teikimas vyks iki 2012 m. gruodžio 31 d., tačiau jis gali būti sustabdytas anksčiau, jei pateiktų paraiškų suma 10 proc. viršytų kvitavimo sumą.

Daugiau informacijos apie priemonę galite rasti čia.

Suprasti mokslo ir studijų reformą padės ir žaidimas

Gegužės pabaigoje pradėjo veikti „Programos 2015“ interneto vartai www.programa2015.lt ir virtualus strateginis žaidimas „Žinių slėnis“.

Europos Sąjungos struktūrinė parama – mokslo proveržiai Lietuvoje

Numerio tema

Žingsniai pirmyn

Tokie projekto ir interneto vartų pavadiniai pasirinkti dėl to, kad iki 2015-ųjų bus įgyvendinta dauguma mokslo ir studijų sistemos reformos projektų, be to, pėnai – reformos pradžios metais – įstoje studentai 2015-aisiais kaip tik baigs magistrantūros studijas. Tad jie bus pirmoji reformos laida. 2015-aisiais jau bus aiškiai apčiuopiami ir pamatuojami dabar įgyvendinamos reformos rezultatai.

Langvai suprantama mokslo sistemos erdvė

„Programa 2015“ skirta informuoti apie 2007–2013 m. Europos Sąjungos (ES) struktūrines paramos ir valstybės lėšomis vykdomus švietimo bei mokslo sistemos pokyčius ir jų naudą, apie tai, ko jais siekiama. Kuriant sąlygas kokybiškesniam ugdymui ir švietimui norima geriau perteikti pažangesnės visuomenės viziją. Visą šią informaciją galima rasti projekte interneto vartuose. Juose taip pat pateikiama aktuali informacija, susijusi su aukštuoju mokslu: nuorodos į visas Lietuvos aukštąsias mokyklas, universitetus, studijų programų aprašymus, naujienos apie švietimo sistemoje įgyvendinamus pokyčius. Taigi kartu su vartais www.programa2015.lt internete buvo sukurta nauja, šiuolaikiška, lengvai suprantama mokslo ir studijų sistemos erdvė.

Vartuose rasite ir žaidimą „Žinių slėnis“.

Juo siekiama netradiciškai ir patraukliai perteikti tai, kas bus pasiekta 2015 metais. Žaidimas skirtas mokyklų netrukus baigsiantiems moksleiviams, taip pat studentams ir jų artimiesiems. Tačiau žaisti gali ir visi kiti, kuriems aktualu arba įdomu susipažinti su studijų ir mokslo sistemos pokyčiais.

„Tokia forma pasirinkta dėl to, kad panašių internetinių žaidimų populiarumas rodo, jog šis žanras minėtai visuomenės daliai yra labai patrauklus. Žaidimo principas kiek panašus į socialiniame tinkle „Facebook“ tokio populiarus „FarmVille“. „Žinių slėnis“ orientuotas į aiškį tikslinę auditoriją bet yra toks pats smagus, be to, atlieka ir informavimo funkciją“, – sako interneto vartus „Programa2015.lt“ ir žaidimąkurianti švietimo ir mokslo ministerijos komunikacijos skyriaus vedėja Aida Janinytė.

Reikės įveikti penkis lygmenis

Įveikdamas penkis lygmenis – nuo bendrojo lavinimo mokyklos įrengimo iki žinių slėnio, kuriame vykdomi aukščiausio lygio moksliniai tyrimai ir glaudžiai bendradarbiaujama su privačiomis verslo įmonėmis, sukūrimo – „Žinių slėnio“ žaidėjas stato savo virtualų žinių miestelį. Jis perka pastatus, diegia programas, technologijas, įgyvendina

mokytojų kvalifikacijos kėlimo ir įvairius sudėtingus mokslinius projektus. Proceso susipažįstama su atsinaujinusia studijų sistema, kuriama jau šiandien.

„Žaidimas pagrįstas vertybėmis. Žaidėjas turi tikslą: pradėdamas nuo mokyklos plėtoti savo žinių modelį, kurti Lietuvos ateitį – tobulindamas kolegijas, universitetus, žinių slėnį, kurdamas intelektualųjį produktą“, – kalba švietimo ir mokslo ministro patarėja Rita Grumadaite.

* Daugiau informacijos apie mokslo ir studijų reformą ir žaidimą „Žinių slėnis“ gali rasti interneto svetainėje www.programa2015.lt.

Lietuvos mokyklos diegs pažangius švietimo metodus

Ugdymo procesą pajavrinti ar specialiąjų poreikių moksleiviams padėti siekiančios mokyklos gali tai padaryti pasinaudamos 2007–2013 m. Europos Sąjungos (ES) struktūrinių fondų lėšomis.

Mokys tolerancijos

Šiuo metu galima teikti paraiškias paramai gauti pagal priemonę „Mokyklų tobulinimo programą plius“. Paraiškias gali teikti visos bendrojo lavinimo mokyklos, kultūros, švietimo įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos, siekiančios moksleivių ugdymą papildyti kultūriniais ir psichologiniais aspektais.

Svetainėje www.esparama.lt švietimo ir mokslo ministerija skelbia, kad priemonė norima paskatinti mokyklas atnaujinti ir papildyti ugdymo metodikas bei modulius, stiprinti jaunų žmonių norą šviestis ir tobulėti, būti savarankiškiems, atsakingiems ir tolerantiškiems, kovoti su rasine, lyčių ir kultūrų diskriminacija.

Mokyklos skatina jaunus žmones būti atkakliais ir tolerantiškais kitų žmonių, nepažinti žmonių, lyčių ir kultūrų diskriminacijai.

Žingsniai pirmyn

13 pirmų lūpų

Tai siūloma padaryti | moksleivių ugdymą įtraukiant kultūros įstaigas ir nevyriausybinės organizacijas. Taip pat bus remiama valstybės pripažintų netradicinių ugdymo formų, tokių kaip Montessori, Valdorfo pedagogika, plėtra ir iniciatyvos. Šios formos leidžia mokyklų gyvenime aktyviau dalyvauti tėvams, sutelkti mokyklų bendruomenes.

Pažangiems švietimo metodams kurti ir taikyti švietimo ir mokslo ministerija numaciusi skirti 20 mln. litų, iš jų 17 mln. litų atkeliauja iš 2007–2013 m. ES struktūrinių fondų.

Pagalba specialiųjų poreikių moksleiviams

Birželį bus skelbiamas dar vienas konkursas pagal 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos priemonę „Švietimo paslaugų sistemos prieinamumo didinimas specialiųjų poreikių asmenims (mokiniams ir kt.) ir švietimo pagalbos specialistams“.

Bendrojo lavinimo mokyklose pagal modifikuotas programas mokosi ir specialiųjų poreikių moksleiviai. Švietimo ir mokslo ministerijos ES struktūrinės paramos koordinavimo departamento ES paramos valdymo skyriaus vyresnioji specialistė Rasa Kuodytė-Kazieliene sako, kad dažnai jiems reikia specialaus peda-

gogo, kuris padėtų ir pagelbėtų.

Paprastai tokiems moksleiviams trūksta užsiėmimų ir po pamokų, nors daugelis jų galėtų lankyti, pavyzdžiui, baseiną, dainuoti, kurti.

Tad prasidėjus konkursui teikti paraiškas galės tos bendrojo lavinimo mokyklos, kurios tokius moksleivius nori tinkamai įtraukti į švietimo procesą ir sudaryti jiems sąlygas būti užimtiems po pamokų.

„Ne visi mokytojai turi pakankamai įgūdžių dirbti su tokiais vaikais. Todėl reikia, kad mokyklose dirbtų ir specialiojo ugdymo pedagogai. Be to, ne visi tėvai gali specialiųjų poreikių vaikams suteikti galimybes būti užimtiems po pamokų“, – teigia R. Kuodytė-Kazieliene.

Iš viso planuojama švietimo paslaugas padaryti prieinamas 3 200 specialiųjų poreikių vaikams. Jei tokiame projekte dalyvautų penki moksleiviai iš vienos mokyklos, iš viso pasibaigus konkursui būtų patenkinti 640 mokyklų prašymai.

„Tai tikrai didelis skaičius. Aišku, paraiškų galime sulaukti ir mažiau“, – sako Švietimo ir mokslo ministerijos atstovė.

Daugiau informacijos apie priemonę galite rasti čia.

Pasikeitusiose mokyklose aukštesnė švietimo ir mokslo paslaugų kokybė

Igyvendindamas Lietuvos 2007–2013 m. Europos Sąjungos (ES) struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir veiksmų programas, šiuo metu švietimo ir mokslo ministerijos švietimo aprūpinimo centras vykdo kelis „Mokyklų tobulinimo programos plius“ projektus.

Mokyklų tobulinimo programa parengta pagal Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos prioritetą „Mokymasis visą gyvenimą“ ir 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos prioritetą „Viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas: sveika-

Technologijų gamtos ir menų mokyklos infrastruktūros modernizavimas padės moksleiviams geriau įsisavinti biologijos, chemijos, fizikos, menų ar muzikos pamokas.

15 pirmų lūpų

tos, švietimo ir socialinė infrastruktūra“.

Igyvendinant šios programos projektus keičiama mokyklų technologijų, menų ir gamtos mokslų mokyklos infrastruktūra, modernizuojamos bendrojo lavinimo mokyklų bibliotekos ir mokyklos. Apie tai, kas, sulaukus paramos, jau pasikeitė arba netrukus pasikeis šalies mokyklose, kalbamės su jų atstovais.

Giedrė Misiukevičienė, Vilniaus Gabijos gimnazijos mokytoja

„Mūsų mokykloje įgyvendinami du projektai – technologijų, menų ir gamtos mokslų mokyklos infrastruktūros bei mokyklos modernizavimo. Šiais projektais prisidedjome prie aukštesnės švietimo sistemos paslaugų kokybės ir geresnio šių paslaugų prieinamumo. Jau dabar mokytojai savo kabinetuose turi kompiuterius, kurie nepaprastai palengvina jų darbą.

Dar laukiame daugybės priemonių, kurias turime gauti įgyvendindami technologijų, menų ir gamtos mokslų mokyklos infrastruktūros projektą. Jų sulaukę mokykloje įrengsime laboratorijas. Tikimės, kad abu projektai bus baigti iki rudenį prasidedant naujiems mokslo metams.“

Adamas Blaškevičius, Vilniaus Jono Pau-

liaus II gimnazijos direktorius

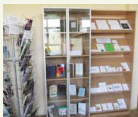
„Mūsų gimnazijoje už ES struktūrinių fondų lėšas vykdomi projektai leidžia įrengti mokytojų darbo vietas su kompiuteriu, prieiga prie interneto, rakinama spintelė. Manau, kad toks sąlygų gerinimas lemia ir darbo kokybę, geresnius ugdymo proceso rezultatus.

Technologijų, menų ir gamtos mokymo infrastruktūros modernizavimas leidžia daryti prielaidą, kad įgyvendinusi šį projektą mokykla turės realias galimybes užtikrinti gebėjimų ir kompetencijų ugdymą, taikant projektų metodą mokyti biologijos, chemijos, fizikos, menų, muzikos. Turėdami reikalingą įrangą gimnazijos mokytojai ir moksleiviai galės įgyvendinti kūrybinius darbus, gauti pristatymus, kurti muziką, filmus ir t. t.

Taip pat svarbu nuolat tobulinti mokytojų kompetenciją ir kvalifikaciją, kad jie galėtų kaip galima daugiau pasinaudoti įrangos suteikiamomis galimybėmis.“

Aldona Kerzienė, Kauno Juozo Urbšio katalikiškos vidurinės mokyklos bibliotekos vedėja

„Mūsų mokyklos biblioteka taip pat sulaukė investicijų. Esame labai laimingi, nes jos neatpažįstamai pakeis biblioteką. Bus atnaujinti baldai, lentynos, kompiuterinė įranga. Pastarosios ypač reikia, nes bibliotekoje įdiegta mokyklų

Vilniaus Žvėryno gimnazija išaugalai naujai skaitytų stalai, baldais bei knygų ekspozicije spinta.

bibliotekų informacinė sistema MOBIS ir knygos skaitytams išduodamos elektroniniu būdu.

Smagu, kad naujieji baldai atitinka bibliotekų standartus, yra labai patogūs ir pritaikyti knygoms sudėti, parodų ekspozicijoms.

Be to, tiek bibliotekininkės, tiek ir bibliotekos lankytojai patenkinti, kad dabar gali naudotis skaitmeniniu projektoriumi, dokumentų kamera, dokumentų įrišimo įrenginiu ir naujais kompiuteriais.

Modernizuota biblioteka - tai geresnės paslaugos ir patenkinti lankytojai.“

Nijolė Rudinskienė, Vilniaus Žvėryno gimnazijos bibliotekos vedėja

„Vilniaus Žvėryno gimnazijoje dirbu nuo 2007-ųjų rugpjūčio. Kaip tik tuo metu gimnazija buvo renovuojama. Renovuotos ir bibliotekos patalpos. Tačiau buvo likę seni baldai, seni kompiuteriai. Atnaujintose patalpose seni baldai atrode dar prasčiau. Todėl labai apsidžiaugėme, kai mūsų mokyklai buvo skirta ES struktūrinių fondų parama.

Dabar mokyklų darbą lengvina penki staliniai kompiuteriai, daugiafunkcis kopijavimo aparatas, skaitytųjų stalai ir kėdės, kompiuteriniai stalai ir minkštos kėdės, bibliotekininio stalo ir kėdė, knygų ekspozicinė spinta, žurnalų stovas, dvi informacinės lentos ir kt.

Biblioteka labai pasikeitė – to neįmanoma nepastebėti. Vaikai pripratę garsiai reikšti

Sėkmės įkvėpti

emocijas, todėl nuolat girdėdavome: „Oho! Nieko sau! Kaip čia viskas pasikeitė!“ Jie džiaugėsi ir mums buvo smagu. Ir bibliotekoje, ir skaitykloje dabar nuolat pilna lankytojų. Jauki aplinka visus traukia.

Biblioteka taip pat įsigijo brūkininių kodų skaitytuvų, kvitų spausdintuvą – jų reikia automatizuotai MOBIS sistemai kurti (kuriami elektroninį katalogą). Taip pat norime pakeisti visas senas lentynas.

Įgyvendinus projektą biblioteka bus modernesnė, todėl didės moksleivių ugdymo galimybės ir informacijos pasiekiamumas.

Labai džiaugiamės, kad dalyvaujame šiame projekte.*

Moderniausia biblioteka Lietuvoje – visą parą

Gegužės 20 d. buvo paskelbta oficiali nacionalinės atviros prieigos Mokslinės komunikacijos ir informacijos centro (MKIC) statybos darbų pradžia.

Atėities biblioteka vadinamas pastatas iškilis sostinės „Saulėtekio“ technologijų slėnyje – ten, kur veikia aukštojo mokslo įstaigos, mokslo institutai, tyrimų centrai, įsikūrę studentų bendrabučiai.

Apie naująjį centrą Vilniaus universiteto bibliotekos generalinė direktorė Irena Krivienė, rodos, galėtų kalbėti nesustodama. Tai suprantama: pagaliau įgyvendinama keliolika metų brandinta MKIC idėja. „Tikimės, kad centras pradės gyvinti tada, kaip nurodyta pasirašytose sutartyse, – 2012 m. vasarį“, – sako ji.

Atviras visiems

Iš viso MKIC projektui įgyvendinti reikės 100 mln. litų. Projektas finansuojamas iš Europos Sąjungos (ES) 2007–2013 m. struktūrinių fondų – jų parama sudaro 85 mln. litų. Kita dalis skiriama iš valstybės biudžeto.

„Vilniaus universiteto centrinė biblioteka savo gyvavimą pradėjo prieš 440 metų ir ji visą laiką buvo čia – Centrinuose rūmuose. Per tą laiką jos kolekcijos smarkiai išaugo. Vilniaus universiteto biblioteka yra valstybinės reikšmės. Tai reiškia, kad saugome po vieną kiekvieno į biblioteką patekusio dokumento egzempliorių. Tačiau MKIC statomas tikrai ne vien todėl, kad mes į jį galėtume sudėti dalį savo fondų. Centras bus skirtas informacijai teikti, o jo erdvės bus prie-

inamos „Saulėtekio“ technologijų slėniui ir visiems kitiems lankytojams. MKIC formaliai priklausys Vilniaus universitetui, tačiau jo veikia peržengs vienos institucijos ribas“, – aiškina I. Krivienė.

MKIC pastatą sudarys trys korpusai, po žeme bus techninis ir saugyklų aukštai. Modeliuojant centro erdves laikytasi kelių principų: naujasis centras turi būti funkcionalus, atviras, lankstus, racionalus, estetiškas ir ekonomiškias.

Naujajame pastate bendravimo erdvės

Dar viena naujovė, kurią buvo sudėtinga įgyvendinti istoriniame pastate įsikūrusiai Vilniaus universiteto centrinei bibliotekai, – bendravimo erdvės. Naujajame pastate numatytos mobilios perbaros, taip prireikus erdves bus galima sumažinti arba padidinti, naudoti seminarams, darbui grupėse. Centre taip pat bus 250 vietų konferencijų salė, jame ir aplink jį bus suformuotos poilsio salės, pastate veiks kavinė.

MKIC bus ir individualaus darbo kabinų. Jos skirtos mokslininkams ir dar tik pretenduojantiems jais tapti. Kabinas bus galima rezervuoti pusmečiui ir jose laikyti mokslo literatūrą ir darbai reikalingus daiktus, knygas.

Be to, MKIC bus įrengtos laisvos prieigos lentynos, veiks atviri fondai. Taip pateikia-

ma spausdinta literatūra vartotojams leis patiems pasirinkti tai, ko jiems labiausiai reikia.

Bene džiugiausia naujiama naujojo centro laukiantiems lankytojams – MKIC dirbs kasdien visą parą. „Centrinėje bibliotekoje besilankantys studentai dažnai pageidauja, kad ji dirbtų ir naktį“, – sako I. Krivienė.

Naują Vilniaus universiteto bibliotekos etapą lūžia įtvirtuota kapsula MKIC pamatuose.

Sėkmės įkvėpti

Geriausiųjų rinkinys

Tikslaus savo atitikmens pasaulyje MKIC neturi. Naujajį centrą galima vadinti geriausių pasaulio universitetų bibliotekų pavyzdžių mozaika. „Aplankėme daug Europos ir Amerikos universitetų bibliotekų. Keliaudami bandėme išsiaiškinti, kas jose geriausia, kalbėjome su jų vadovais, darbuotojais ir lankytojais, stengėmės visa tai pritaikyti kurdami MKIC. Labai didelį įspūdį mums paliko Vokietijoje esančio Konstanco universiteto biblioteka, kuri visiems lankytojams atvira 24 valandas per parą 7 dienas per savaitę. Tos bibliotekos darbuotojai būna tik dieną. Naktį biblioteka lieka skaitytojams: niekas nieko nesugadina, niekas nieko neišneša. Tie, kurie ateina, supranta, kad laisvė – didelė vertybė, todėl biblioteka naudojasi taip, kaip reikia“, – pasakoja Vilniaus universiteto bibliotekos generalinė direktorė.

Ji pati labiausiai nori, kad kiekvienas, atėjęs į naujajį MKIC, jaustųsi gerai. „Centrinėje bibliotekoje pabandėme su lankytojais bendrauti atviriau ir lanksčiau. Man nepaprastai smagu, kad studentai tai įvertino. Didžiudamasi galu sakyti, kad dabar į centrinę biblioteką jų ateina vis daugiau. Mano pati didžiausia svajonė – kad ir MKIC mums pavyktų sukurti ir išlaikyti tokius atvirumo bei lankstumo principus ir kad kiekvienas į centrą atėjęs žmogus jame rastų jam reikiamos informacijos ir jaustųsi gerai“, – kalba I. Krivienė.

Kryžiažodis

Pirmieji trys skaitytojai, atsiuntę teisingus atsakymus, laimės suvenyrus su ES struktūrinių fondų simbolika. Atsakymus prašome siųsti el. paštu J.Balkevicius@finmis.lt. Prašome nurodyti savo vardą, pavardę ir adresą.

Vertikaliai:

1. Kaip vadinamas mokslo, studijų ir verslo slėnis, kuriame vystomos lazerių ir šviesos technologijos?
2. Mokyklų bibliotekų informacinės sistemos Akronimas
3. MTEP – moksliniai tyrimai ir eksperimentinė.....
4. MKIC – mokslinės komunikacijos ir informacijos...
5. Lietuvos mokslų akademijos prezidento pavardė
6. Europos Komisijos komisarės, atsakingos už švietimą, kultūrą, daugiakalbystę ir jaunimą, pavardė

Horizontaliai:

1. Kokį Lietuvos miestą įsikūręs

„Santakos“ slėnis?

2. „Programos 2015“ interneto vartai www.programa2015.lt pristato žaidimą „Žinių ...“

3. Speciali interneto svetainė, skirta

visiems ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdytojams - www.....lt

4. Darželis Joniškėje, kuriame atliekami renovacijos darbai

